

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2022/078 van 6 september 2022

over

tekst	ontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	over de accreditatie van VBS – opleidingscentra en de goedkeuring van VBS-opleidingen
roepnaam	(besluit VBS - opleidingen)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 15 juli 2022

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken van 18 juli 2022, ontvangen door de VTC op 19 juli 2022;

Gelet op de behandeling op de zitting van 6 september 2022;

Brengt op 6 september 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Mobiliteit (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van besluit *over de accreditatie van VBS – opleidingscentra en de goedkeuring van VBS-opleidingen* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. In december 2021 werd door de 'International Maritime Organisation' (IMO) Resolutie A.1158(32), houdende richtlijnen voor verkeersbegeleiding voor scheepvaart aangenomen. Deze zal in de plaats komen van de IMO Resolutie A.587(20) van 27 november 1997, waarnaar de Memorie van Toelichting bij het Scheepvaartbegeleidingsdecreet van 16 juni 2006 verwijst.
4. Deze nieuwe resolutie vermeldt verschillende engagementen voor de bevoegde instantie inzake verkeersbegeleiding, en voorziet onder meer dat de bevoegde instantie ervoor moet zorgen dat VBS-opleidingen worden goedgekeurd en personeel dat belast is met de taken in het kader van begeleiding van de scheepvaart (VBS-personeel) wordt gecertificeerd.
5. Nog volgens deze resolutie mag VBS-personeel alleen als competent worden beschouwd als het naar behoren is opgeleid en gekwalificeerd is voor de betrokken VBS-taken. Dit omvat:
 - het succesvol afronden van een door een bevoegde autoriteit goedgekeurde generieke VBS-opleiding;
 - het succesvol afronden van een praktijkopleiding waar de persoon werkzaam is;
 - het ondergaan van periodieke beoordelingen en revalidatietrainingen om ervoor te zorgen dat de bekwaamheid behouden blijft; en
 - het in het bezit zijn van de juiste certificering.
6. De bevoegde instanties worden aangemoedigd om bij het uitwerken van regelgeving rekening te houden met standaarden en aanverwante aanbevelingen, richtsnoeren en modelcursussen van de 'International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities' (IALA).
7. IALA is (vooralnog) een niet-gouvernementele organisatie die instaat voor wereldwijde harmonisatie van maritieme hulpmiddelen voor navigatie, met als doel de bewegingen van schepen op het water veilig en aangepast aan de omstandigheden te maken, wat ook gelinkt is aan een bescherming van het milieu.
8. Voor de volledigheid kan erop worden gewezen dat het IALA-Verdrag, dat van IALA een gouvernementele organisatie zal maken, reeds op 5 november 2021 werd ondertekend door Vlaams Minister van Mobiliteit en Openbare Werken, Lydia Peeters.
9. Om haar doel te realiseren ontwikkelt IALA bepaalde hulpmiddelen ('Marine Aids to Navigation'), zijnde standaarden, aanbevelingen, richtsnoeren, handleidingen en modelcursussen.
10. Eveneens in december 2021 werd door IALA een nieuw IALA richtsnoer 'G1014 Accreditation of VTS training organizations and approval to deliver IALA VTS Model Courses' aangenomen.
11. Dit richtsnoer stelt het kader vast voor bevoegde autoriteiten om (1) opleidingscentra die VBS-opleidingen aanbieden, te accrediteren en (2) de aangeboden opleidingen goed te keuren.
12. De hiervoor aangehaalde engagementen uit de resolutie en de betrokken IALA-documenten, worden voor Vlaanderen door middel van het Ontwerp ingevuld. Er wordt daarmee verdere uitvoering gegeven aan artikel 4, §4, van het decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum, dat voorziet dat de Vlaamse Regering de nadere regels bepaalt betreffende de opleiding en de kwalificatie van het personeel dat belast is met de taken in het kader van begeleiding van de scheepvaart.
13. Het Ontwerp, dat wordt aangevuld met meer technische bijlagen, bepaalt aan welke voorwaarden een opleidingscentrum moet voldoen voor accreditatie en op welke wijze wordt vastgesteld of het opleidingscentrum daaraan voldoet.

14. Dit gebeurt met name door het verrichten van een audit, waarvan het kader eveneens is vastgesteld.
15. Ook wordt vastgesteld voor welke soorten VBS-opleiding goedkeuring moet verkregen worden en waaraan die opleidingen moeten voldoen om goedgekeurd te worden. Ook op dit punt zullen finale beslissingen gemaakt worden het uitvoeren van een audit.
16. In het Ontwerp wordt de minister bevoegd voor de begeleiding van de scheepvaart, voor waterinfrastructuur en waterbeleid aangeduid als de competente autoriteit. Zodoende zal deze minister de beslissingen inzake accreditaties en goedkeuringen verlenen. De beslissing van de minister zal evenwel steeds genomen worden na het uitvoeren van een audit, die is verricht op basis van de in de bijlagen uitvoerig uiteengezette criteria. Artikel 15 omschrijft daarnaast helder de mogelijke uitkomsten na afloop van een audit.
17. Voor accreditatie van centra en goedkeuring van opleidingen worden door de competente autoriteit dienovereenkomstig certificaten afgeleverd.
18. Bepaalde (gespecialiseerde) opleidingen moet de verstrekker van verkeersbegeleiding zelf geven aan zijn eigen personeel. Ook deze opleidingen moeten worden goedgekeurd en er dient daartoe een voorafgaandelijke audit door de competente autoriteit te worden uitgevoerd.
19. Tot slot stelt het ontworpen besluit ook vast in welke gevallen een accreditatie of goedkeuring kan worden ingetrokken of in welke omstandigheden een eerder bekomen certificaat kan worden opgeschort en bevat het ontwerp bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens.
20. De volgende bepalingen van het Ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens :

“Art. 22.

De competente autoriteit treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van het verlenen van een accreditatie van een opleidingscentrum en het verlenen van een goedkeuring van een VBS-opleiding.

De opleidingscentra treden op als verwerkingsverantwoordelijke voor de persoonsgegevens die verwerkt moeten worden in het kader van de opleiding en het verwerven van de benodigde kwalificaties door verkeersbegeleidingspersoneelsleden die bij het opleidingscentrum een VBS-opleiding volgen.

De auditoren treden op als verwerker van de persoonsgegevens die verwerkt moeten worden bij een audit in het kader van de accreditatie van een opleidingscentrum of een goedkeuring van een VBS-opleiding.

Art. 23.

§1. De volgende gegevens worden bijgehouden door de competente autoriteit:

- 1° *de identificatiegegevens en de contactgegevens van de contactpersonen bij het opleidingscentrum dat de aanvraag tot accreditatie of de aanvraag tot goedkeuring van een VBS-opleiding heeft ingediend;*
- 2° *de identificatiegegevens en contactgegevens van de contactpersonen bij de verstrekker van verkeersbegeleiding die de aanvraag tot goedkeuring van een regio-opleiding en, in voorkomend geval, van het kwalificatieproces heeft ingediend;*
- 3° *de persoonsgegevens die in het auditrapport en, in voorkomend geval, bij de correctieve maatregelen zijn opgenomen.*

De persoonsgegevens die de competente autoriteit bijhoudt, worden bewaard totdat een nieuwe accreditatie of goedkeuring is verkregen of tot de intrekking van een eerder verleende accreditatie of goedkeuring.

§2. De gegevens van de contactpersonen bij het opleidingscentrum dat de aanvraag tot accreditatie of de aanvraag tot goedkeuring van een VBS-opleiding heeft ingediend, en de gegevens van de contactpersonen bij de verstrekker

van verkeersbegeleiding die de aanvraag tot goedkeuring van een regio-opleiding en, in voorkomend geval, van het kwalificatieproces heeft ingediend, worden uitsluitend verstrekt:

- 1° aan de eigen personeelsleden van de competente autoriteit die betrokken zijn bij de behandeling van de aanvraag;
- 2° aan de auditoren die instaan voor de uitvoering van de audit.

De persoonsgegevens die in een auditrapport of in de correctieve maatregelen verwerkt worden, zijn uitsluitend toegankelijk:

- 1° voor de eigen personeelsleden van de competente autoriteit die betrokken zijn bij de behandeling van de aanvraag tot accreditatie van een opleidingscentrum of tot goedkeuring van een VBS-opleiding;
- 2° bij een audit die IALA bij de competente autoriteit zelf uitvoert, voor de auditoren die IALA heeft aangesteld;
- 3° voor de aanvrager.

Art. 24.

De opleidingscentra voor verkeersbegeleidingspersoneelsleden houden de volgende gegevens bij van de verkeersbegeleidingspersoneelsleden die bij hen een VBS-opleiding volgen:

- 1° de identificatiegegevens en de contactgegevens van het verkeersbegeleidingspersoneelslid;
- 2° de identificatiegegevens en de contactgegevens van de verstrekker van verkeersbegeleiding, waarvan de leerling personeelslid is;
- 3° de gevolgde VBS-opleidingen;
- 4° voor elk onderdeel van de VBS-opleiding: de gegevens over de beoordeling van het verkeersbegeleidingspersoneelslid door de beoordelaars;
- 5° het al dan niet geslaagd zijn voor de hele VBS-opleiding;
- 6° de verkregen kwalificatie.

De persoonsgegevens die het opleidingscentrum bijhoudt, worden bewaard gedurende 45 jaar, of uiterlijk totdat het verkeersbegeleidingspersoneelslid met pensioen gaat.

Het opleidingscentrum beschermt de beoordelingsoverzichten van elke leerling afdoende en verzekert dat die alleen toegankelijk zijn voor de volgende personen die daarvoor geautoriseerd zijn:

- 1° de eigen lesgevers en beoordelaars, die instaan voor de VBS-opleiding binnen het opleidingscentrum;
- 2° de verstrekkers van verkeersbegeleiding, voor de eigen verkeersbegeleidingspersoneelsleden die een opleiding volgen in het opleidingscentrum;
- 3° de personeelsleden van de competente autoriteit die betrokken zijn bij de audit;
- 4° de auditoren die betrokken zijn bij de audit met het oog op een accreditatie van het opleidingscentrum of van een VBS-opleiding.”

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

21. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

contactpersonen bij het opleidingscentrum dat de aanvraag tot accreditatie of de aanvraag tot goedkeuring van een VBS-opleiding heeft ingediend, contactpersonen bij de verstrekker van verkeersbegeleiding die de aanvraag tot goedkeuring van een regio-opleiding en, in voorkomend geval, van het kwalificatieproces heeft ingediend, verkeersbegeleidingspersoneelsleden die bij hen een VBS-opleiding volgen, verstrekkers van verkeersbegeleiding, waarvan de leerling personeelslid is;

en dat het minstens de volgende gegevens lijkt te betreffen :

identificatie- en contactgegevens, opleidingsgegevens.

22. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

23. De wettelijke basis van het Ontwerp is het decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum, artikel 4, §4, dat luidt als volgt :

“Artikel 4

(...)

§ 4. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels betreffende de opleiding en de kwalificatie van liet personeel dat belast is met de uitvoering van de taken, vermeld in dit decreet.”

24. Volgende bepalingen zijn relevant voor wat de verwerking van persoonsgegevens betreft (onderlijning VTC):

Artikel 54.

“(…)

Met toepassing van artikel 23, lid 1, e) en h), van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) kunnen de personeelsleden van de bevoegde instantie, vermeld in paragraaf 1, beslissen om de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet toe te passen bij de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van een onderzoek dat betrekking heeft op een welbepaalde natuurlijke persoon, als voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in het vierde tot en met het twaalfde lid.

De afwijkingsmogelijkheid, vermeld in het derde lid, geldt alleen gedurende de periode waarin de betrokkene het voorwerp uitmaakt van een controle, een onderzoek of de voorbereidende werkzaamheden die daarmee verband houden, in het kader van de decretale en reglementaire opdrachten van de personeelsleden van de bevoegde instantie, vermeld in paragraaf 1, op voorwaarde dat het voor het goede verloop van het onderzoek noodzakelijk is of kan zijn dat de verplichtingen en de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, niet worden toegepast. De duur van de voorbereidende werkzaamheden mag in voorkomend geval niet meer bedragen dan een jaar vanaf de ontvangst van een verzoek tot uitoefening van een van de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening.

De persoonsgegevens, vermeld in het derde lid, worden niet langer bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt.

De afwijkingsmogelijkheid, vermeld in het derde lid, heeft geen betrekking op de gegevens die losstaan van het voorwerp van het onderzoek dat of van de controle die de weigering of beperking van de rechten, vermeld in het

eerste lid, rechtvaardigt.

Als de betrokkene in het geval, vermeld in het derde lid, tijdens de periode, vermeld in het vierde lid, een verzoek indient op basis van artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening, bevestigt de bevoegde functionaris voor gegevensbescherming de ontvangst daarvan.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming brengt de betrokkene schriftelijk, zo snel mogelijk en in elk geval binnen een maand vanaf de dag die volgt op de dag waarop hij het verzoek heeft ontvangen, op de hoogte van elke weigering of beperking van de rechten, vermeld in het derde lid. De verdere informatie over de nadere redenen voor die weigering of die beperking hoeft niet te worden verstrekt als dat de decretale en reglementaire opdrachten van de personeelsleden van de bevoegde instantie, vermeld in paragraaf 1, zou ondermijnen, met behoud van de toepassing van het tiende lid.

Als het nodig is, kan de voormelde termijn met twee maanden worden verlengd, rekening houdend met het aantal aanvragen en de complexiteit ervan. De verwerkingsverantwoordelijke brengt de betrokkene binnen een maand vanaf de dag die volgt op de dag waarop hij het verzoek heeft ontvangen, op de hoogte van die verlenging en van de redenen voor het uitstel.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming informeert de betrokkene ook over de mogelijkheid om een verzoek in te dienen bij de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens conform artikel 10/5 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer en om een beroep in rechte in te stellen.

De bevoegde functionaris voor gegevensbescherming noteert de feitelijke of juridische gronden waarop de beslissing is gebaseerd. Die informatie houdt hij ter beschikking van de voormelde Vlaamse toezichtcommissie.

Nadat het onderzoek afgesloten is, worden de rechten, vermeld in artikel 13 tot en met 22 van de voormelde verordening, in voorkomend geval, conform artikel 12 van de voormelde verordening opnieuw toegepast.

Als een dossier dat persoonsgegevens als vermeld in het derde lid, bevat, naar het Openbaar Ministerie is gestuurd en kan leiden tot activiteiten onder leiding van het Openbaar Ministerie of een onderzoeksrechter, en er onduidelijkheid is over het geheim van het onderzoek onder leiding van het Openbaar Ministerie of een onderzoeksrechter, mag de bevoegde functionaris voor gegevensbescherming op verzoek van de betrokkene overeenkomstig artikel 12 tot en met 22 van de voormelde verordening pas antwoorden nadat het Openbaar Ministerie of, in voorkomend geval, de onderzoeksrechter heeft bevestigd dat een antwoord het onderzoek niet in het gedrang brengt of kan brengen.

(...)”

25. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
26. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “taak van algemeen belang”, waar het dossierbeheer betreft. De VTC beveelt aan om de rechtvaardigingsgrond toe te voegen aan het Ontwerp of de nota.
27. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM¹, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke

¹ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

bepaling moeten de essentiële elementen² van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³

28. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG⁴, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
29. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
30. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
31. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen, wat nu nog niet het geval is. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever⁵.

² Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

³ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁴ "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen,"

⁵ bv. GWH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GWH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2.

3. Doelbinding

32. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
33. De volgende doeleinden kunnen uit het Ontwerp afgeleid worden :
- het verlenen van een accreditatie van een opleidingscentrum en het verlenen van een goedkeuring van een VBS-opleiding;
 - opleiding en het verwerven van de benodigde kwalificaties door verkeersbegeleidingspersoneelsleden die bij het opleidingscentrum een VBS-opleiding volgen;
 - audit in het kader van de accreditatie van een opleidingscentrum of een goedkeuring van een VBS-opleiding.
34. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.
35. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

36. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de verwerkingsverantwoordelijke diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
37. Het Ontwerp bevat specifieke bepalingen in artikel 22, met name :
- “De competente autoriteit treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van het verlenen van een accreditatie van een opleidingscentrum en het verlenen van een goedkeuring van een VBS-opleiding.*
- De opleidingscentra treden op als verwerkingsverantwoordelijke voor de persoonsgegevens die verwerkt moeten worden in het kader van de opleiding en het verwerven van de benodigde kwalificaties door verkeersbegeleidingspersoneelsleden die bij het opleidingscentrum een VBS-opleiding volgen.*
- De auditoren treden op als verwerker van de persoonsgegevens die verwerkt moeten worden bij een audit in het kader van de accreditatie van een opleidingscentrum of een goedkeuring van een VBS-opleiding.”*
38. De VTC beoordeelt dit positief.
39. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB - artikel 35 AVG)⁶ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

⁶ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

40. De VTC wijst op haar lijst⁷ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG.
41. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht⁸.

5. Minimale gegevensverwerking

42. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
43. De categorieën betrokkenen zijn contactpersonen bij het opleidingscentrum dat de aanvraag tot accreditatie of de aanvraag tot goedkeuring van een VBS-opleiding heeft ingediend, contactpersonen bij de verstrekker van verkeersbegeleiding die de aanvraag tot goedkeuring van een regio-opleiding en, in voorkomend geval, van het kwalificatieproces heeft ingediend, verkeersbegeleidingspersoneelsleden die bij hen een VBS-opleiding volgen, verstrekkers van verkeersbegeleiding, waarvan de leerling personeelslid is.
44. De categorieën gegevens zijn :
- de identificatiegegevens en de contactgegevens van de contactpersonen bij het opleidingscentrum dat de aanvraag tot accreditatie of de aanvraag tot goedkeuring van een VBS-opleiding heeft ingediend;
 - de identificatiegegevens en contactgegevens van de contactpersonen bij de verstrekker van verkeersbegeleiding die de aanvraag tot goedkeuring van een regio-opleiding en, in voorkomend geval, van het kwalificatieproces heeft ingediend;
 - de persoonsgegevens die in het auditrapport en, in voorkomend geval, bij de correctieve maatregelen zijn opgenomen;
 - de identificatiegegevens en de contactgegevens van het verkeersbegeleidingspersoneelslid;
 - de identificatiegegevens en de contactgegevens van de verstrekker van verkeersbegeleiding, waarvan de leerling personeelslid is;
 - de gevolgde VBS-opleidingen;
 - voor elk onderdeel van de VBS-opleiding: de gegevens over de beoordeling van het verkeersbegeleidingspersoneelslid door de beoordelaars;
 - het al dan niet geslaagd zijn voor de hele VBS-opleiding;
 - de verkregen kwalificatie.

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁷ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanname van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties
https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/O_2020_01_DPIA_lijsten_v1_voor_web.pdf

⁸ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit.”

45. De VTC meent dat de omschrijving “de persoonsgegevens die in het auditrapport en, in voorkomend geval, bij de correctieve maatregelen zijn opgenomen” niet voldoende de categorieën van gegevens aanduidt en beveelt aan om deze omschrijving aan te passen.

46. Wat de ontvangers betreft: Het Ontwerp duidt deze zeer expliciet aan, met name :

De gegevens van de contactpersonen bij het opleidingscentrum dat de aanvraag tot accreditatie of de aanvraag tot goedkeuring van een VBS-opleiding heeft ingediend, en de gegevens van de contactpersonen bij de verstrekker van verkeersbegeleiding die de aanvraag tot goedkeuring van een regio-opleiding en, in voorkomend geval, van het kwalificatieproces heeft ingediend, worden uitsluitend verstrekt:

- aan de eigen personeelsleden van de competente autoriteit die betrokken zijn bij de behandeling van de aanvraag;
- aan de auditoren die instaan voor de uitvoering van de audit.

De persoonsgegevens die in een auditrapport of in de correctieve maatregelen verwerkt worden, zijn uitsluitend toegankelijk:

- voor de eigen personeelsleden van de competente autoriteit die betrokken zijn bij de behandeling van de aanvraag tot accreditatie van een opleidingscentrum of tot goedkeuring van een VBS-opleiding;
- bij een audit die IALA bij de competente autoriteit zelf uitvoert, voor de auditoren die IALA heeft aangesteld;
- voor de aanvrager.

Het opleidingscentrum beschermt de beoordelingsoverzichten van elke leerling afdoende en verzekert dat die alleen toegankelijk zijn voor de volgende personen die daarvoor geautoriseerd zijn:

- de eigen lesgevers en beoordelaars, die instaan voor de VBS-opleiding binnen het opleidingscentrum;
- de verstrekkers van verkeersbegeleiding, voor de eigen verkeersbegeleidingspersoneelsleden die een opleiding volgen in het opleidingscentrum;
- de personeelsleden van de competente autoriteit die betrokken zijn bij de audit;
- de auditoren die betrokken zijn bij de audit met het oog op een accreditatie van het opleidingscentrum of van een VBS-opleiding.

47. De VTC beoordeelt dit positief.

48. In het Ontwerp wordt specifiek de mededeling geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.

49. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.

50. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

51. Wat de **bewaartermijn** betreft, voorziet het Ontwerp dat de persoonsgegevens die de competente autoriteit bijhoudt, bewaard worden totdat een nieuwe accreditatie of goedkeuring is verkregen of tot de intrekking van een eerder verleende accreditatie of goedkeuring en dat de persoonsgegevens die het opleidingscentrum bijhoudt, bewaard worden gedurende 45 jaar, of uiterlijk totdat het verkeersbegeleidingspersoneelslid met pensioen gaat.

Wat de tweede termijn betreft licht de nota toe :

“Er werd geopteerd voor een bewaartermijn die overeenstemt met een normale loopbaanduur, aangezien het noodzakelijk wordt geacht dat de behaalde diploma’s /certificaten (en de daaraan gekoppelde persoonsgegevens) gedurende deze loopbaan consulteerbaar blijven.”

52. De VTC heeft ter zake geen opmerkingen.

6. Juistheid

53. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
54. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen nemen.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

55. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
56. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de vermeldingen zoals bedoeld in randnummer 55, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

57. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
58. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
59. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling⁹ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁰ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹¹ en een logging van de toegangen

⁹ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁰ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹¹ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschiede instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

zodat de functionaris en de toezichhouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹².

60. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹³.
61. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁴.

III. BESLUIT

62. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- de rechtvaardigingsgrond toevoegen aan het Ontwerp of de nota (luik 2);
 - de categorieën van persoonsgegevens nader specificeren (luik 5);
 - de nodige maatregelen nemen in verband met de juistheid van de gegevens (luik 6);
 - de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2022-09-15 12:36:39 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

¹² *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹³ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹⁴ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.